

Plusko

BUĎ SOUČÁSTÍ
SLOVÁCKÉHO
DIVADLA!

Metodický list k inscenaci Hostina dravců

Milí pedagogové,

tyto metodické a pracovní listy pro vás Slovácké divadlo vytvořilo ve snaze nabídnout pomocnou ruku při reflexi inscenace s vašimi studenty.

Metodické listy jsou ukázkou toho, jakým způsobem lze s žáky o divadle diskutovat, jak pracovat se zážitkem, který si odnesli, a jak témata, v inscenacích obsažená, využít ve výuce.

Cílem této nově vznikající lektorské činnosti je podpořit žáky v přemýšlení nejen o konkrétní inscenaci, ale i o divadle jako takovém. Jde o rozvoj jejich fantazie, komunikace, kreativity a také o podporu divácké gramotnosti. Vyšším cílem je potom vedení žáků k návštěvám divadla a dalších kulturních institucí, které přispívají k jejich všeobecnému přehledu, duševnímu rozvoji a rozvoji sociální inteligence.

Metodické listy obsahují aktivity, které můžete ve výuce použít před nebo po představení. Aktivity jsou skládány v logické návaznosti a jsou voleny tak, aby se daly uskutečnit v klasické třídě. Pracovní list je pak určen přímo do rukou žáků.

Pokud byste potřebovali poradit, jak s metodickými a pracovními listy pracovat, neváhejte se obrátit na naši lektorku Terezi Čermákovou: cermakova@slovackedivadlo.cz.

Tento metodický list je určený k vyplnění PO zhlédnutí inscenace. Obsahuje informace o historickém kontextu, o autorovi, o tvůrcích, dále pak praktická cvičení pro studenty, ale také tipy k diskusi. Vzhledem k tématům, která jsou v inscenaci obsažena – otázka života a smrti, obětování se pro druhé, přátelství, láska, upřímnost, taktizování, mezilidské vztahy – doporučujeme materiál využít v předmětech občanská výchova, základy společenských věd, český jazyk a literatura.

Jednotlivé aktivity na sebe navazují, ve výsledku je však na pedagogovi, kterou využije a kterou ne.

Časová dotace určená pro vyplnění, ale i diskusi PO představení – 45 minut.

O inscenaci

(zdroj: web Slováckého divadla)

Francie roku 1942. Vybraná společnost sedmi přátel oslavuje kulatiny půvabné hostitelky Sophie, manželky knihkupce Victora Pélissiera. Panuje skvělá nálada, podávají se běžně nedostupné pochoutky, co jen válečný černý trh dokáže dát.

Najednou se před domem ozve střelba, na ulici zůstávají ležet dva zabití němečtí důstojníci, pachatel je neznámý. Do domu vtrhne gestapo a žádá jako odplatu z každého bytu po dvou rukojmích, které s největší pravděpodobností čeká smrt.

Major Kaubach, pověřený řízením operace, udělá u Pélissierových nepatrnou „zdvořilostní“ výjimku, u knihkupce Victora si totiž pravidelně nakupuje knihy. Nejen, že společnosti dovolí dokončit večeři až do dezertu, ale ještě „umožní“ oslavujícím, aby si dva rukojmí ze svého středu vybrali sami.

Začíná „hostina dravců“, která prověří vztahy i charaktery jednotlivých postav. Cynický důstojník SS rozehrává svou podratnou hru s neskrývaným potěšením a obludnou drzostí a při boji o život padají veškeré zábrany...

Známe sami sebe natolik, že dokážeme předpokládat, jak bychom se v mezní situaci zachovali my?

O autorech

(zdroj: program k inscenaci Hostina dravců)

Vahé Katcha (* 1. 4. 1928, † 14. 1. 2003)

Francouzský spisovatel, scenárista, dramatik a novinář arménského původu. Narodil se v Damašku, dětství prožil v Libanonu a po 2. světové válce se ve svých 17 letech přestěhoval do Paříže. Na Institutu kinematografických studií (IDEC) vystudoval scenáristiku. První Katchův román *Les Mégotos du dimanche* vyšel v roce 1953; poté následoval jeden titul za druhým. Celkem napsal 25 románů, 2 divadelní hry a podílel se na 15 filmových scénářích. Ve své románové tvorbě upřednostňoval akci, fakta, syrové dialogy a příběhy postav v zajetí posedlosti. Mnoho jeho románů bylo také filmově zpracováno. K nejznámějším snímkům patří americký válečný film z korejské války *The Hook* (1963) v režii George Seatonu, s Kirkem Douglasem v hlavní roli. Podílel se také například na scénáři k filmu *The Burglars* (Kořist) s Jeanem-Paulem Belmondem a Omarem Sharifem v hlavních rolích. Novela *Le Repas des fauves – Hostina dravců* – vyšla v roce 1960 a v roce 1964 byla zfilmována. Katcha sice látku také sám zpracoval jako divadelní hru, k prvnímu divadelnímu uvedení však došlo až o mnoho let později. Novodobá adaptace Juliana Sibrehovo vznikla s Katchovým vědomím, uvedena ovšem byla až po jeho smrti.

Julien Sibre (* 14. 5. 1974)

Francouzský herec, režisér, scenárista, producent a dabér. V roce 1966 absolvoval studium na divadelní škole *Les Enfants Terribles* a od té doby se věnuje řadě divadelních, filmových i televizních projektů. Největšího úspěchu dosáhl právě adaptací a režijním uvedením *Hostiny dravců*, která se v letech 2010–2013 úspěšně hrála v soukromých pařížských divadlech a v roce 2011 získala tři prestižní ocenění Molière. Jako herec spolupracoval se spoustou pařížských divadel. Jako dabingový herec propůjčil svůj hlas mnoha světovým umělcům, například britskému herci Martinu Freemanovi. V loňském roce se vrátil Sibrehovo režijní „hit“ *Hostina dravců* na divadelní jeviště v Paříži; v obnoveném nastudování (premiéra 14. září 2023) s částečně původním obsazením a s hereckou alternací režiséra v jedné roli.

Tvůrčí tým

SCÉNA _____ JAROSLAV MILFAJT

PŘEKLAD _____ ALEXANDER JERIE

KOSTÝMY _____ MARIE JIRÁSKOVÁ

HUDBA _____ MARTIN ŠTĚDROŇ

POHYBOVÁ SPOLUPRÁCE _____ LADISLAVA KOŠÍKOVÁ

JAZYKOVÁ SPOLUPRÁCE _____ JANA STRÁNSKÁ

DRAMATURGIE _____ IVA ŠULAJOVÁ

REŽIE _____ IGOR STRÁNSKÝ

Náměty k diskusi + pracovní list (s řešením)

---

1 Může se ti hodit I.:

Historický kontext – Francie ve válečných letech 1940 a 1942

- ☉ **V ROCE 1940** se německým armádám podařilo sérií ohromujících vítězství za použití vojenské taktiky blitzkrieg (blesková válka) ovládnout většinu západní Evropy. Nebývalý posun se jim dařil doposud nepoužívanou kombinací tankových průlomů podpořených letectvem. Postupně zaútočily a porazily spojenecká vojska ve Skandinávii, Francii, Belgii, Holandsku a Lucembursku.
- ☉ **BITVA O FRANCII** – byla součástí západního tažení a Němci ji naplánovali poté, co jim vyhlásila Francie s Velkou Británií 3. září 1939 válku.

ČASOVÁ OSA UDÁLOSTÍ VEDOUCÍCH K NĚMECKÉ OKUPACI A KAPITULACI FRANCIE

ROK 1940

10. KVĚTNA

První část tažení Německa proti Francii – **OPERACE „GELB“ (ŽLUTÁ) ZAČALA 10. KVĚTNA 1940** a to úderem na Belgii, Holandsko a Lucembursko. Francouzské a britské síly si pospíšily do Belgie, aby odpověděly na klamný německý útok. Mezitím Němci zahájili svůj hlavní útok přes pohoří Ardeny.

5. ČERVNA

ZAČALA druhá část **OPERACE „ROT“ (ČERVENÁ)**, což byla **VLASTNÍ VÁLKA PROTI FRANCII**.

10. ČERVNA

ITÁLIE VYHLÁSILA FRANCII VÁLKU.

11. ČERVNA

V reakci na to, že Itálie vyhlásila Francii válku, **OPUSTILA FRANCOUZSKÁ VLÁDA PAŘÍŽ.**

14. ČERVNA

DO PAŘÍŽE VTRHLA NĚMECKÁ 87. PĚŠÍ DIVIZE A MĚSTO OBSADILA. O devět dní později město navštívil Adolf Hitler. V dobách okupace v Paříži navzdory všem omezením pulzoval kulturní a společenský život, a Paříž tak byla vyhledávaným místem německých vojáků.

16. ČERVNA

Francouzská vláda odmítla návrh založení unie s Velkou Británií, který jim Británie předložila.

17. ČERVNA

Nový šéf vlády, hrdina z 1. světové války, **MARŠÁL PÉTAİN** požádal Německo o příměří.

18. ČERVNA

V tento den **CHARLESE DE GAULLE** (tehdejší státní podtajemník ministra obrany, pozdější francouzský prezident) po uprchnutí do Londýna pronesl na vlnách BBC jeden z nejdůležitějších projevů v historii Francie, v němž vyzval Francouze k odboji. Následně se v exilu stal vůdcem svobodných francouzských sil.

22. ČERVNA

Podepsání dohody o příměří v Compiègne. Stalo se tak v tom samém železničním vagónu, ve kterém museli Němci podepsat kapitulaci v roce 1918.

- ☛ Po porážce Francie Německem v roce 1940 byla země rozdělena. Severní část Francie byla okupována Německem, na jihu existovala tzv. Vichistická Francie, formálně nezávislá část, reálně však pod silným vlivem nacistického Německa. **V ROCE 1942** začala Vichistická Francie podporovat pronásledování Židů. Tehdejší francouzská vláda se postupně stala loutkou Německa.

- ☛ **HOSTINA DRAVCŮ SE ODEHRÁVÁ V TOMTO VÁLEČNÉM OBDOBÍ V OKUPOVANÉ ČÁSTI FRANCIE, BLÍZKO PAŘÍŽE.**

2 Napiš tři slova (dojmy, pocity, asociace), která se ti vybaví při vzpomínce na inscenaci Hostina dravců?

⇒

⇒

⇒

3 Jaká byla podle tebe hlavní témata této inscenace?

4 Vzpomeň si na jeden moment, který byl pro tebe z celého příběhu nejsilnější, a popiš ho.

5 Vybavíš si, jak se postavy jmenovaly?

6 Která z postav byla podle tebe nejvíce kladná a proč?

7 Která z postav podle tebe byla naopak nejvíce zápornou a proč?

- 8 Všichni účastníci oslavy se znají už z dřívějších. Jak bys popsal/a vztahy těchto dvojic? (Vzpomeň si nejen na to, co bylo v inscenaci řečeno, ale i jak se k sobě chovali nebo jak spolu mluvili. Může ti to hodně napovědět.)

FRANÇOISE + PIERRE

- ⇒ Jsou přátelé, mají k sobě blízko, hodně si spolu povídají. Pierre znal muže Françoise, byli spolu na frontě. Pierre přežil, ale oslepl, muž Françoise, Louis, tam zemřel.
- ⇒ Postupem času vyjde najevo, že je mezi nimi něco víc než přátelství.

VICTOR + ANDRÉ

- ⇒ Jsou ve své podstatě přátelé.
- ⇒ André půjčil Victorovi a Sophii peníze, které mu manželé stále dluží.

SOPHIE + PIERRE

- ⇒ Chodili spolu do školy, znají se od dětství.
- ⇒ Jsou blízcí přátelé.
- ⇒ Postupem času vyjde najevo, že když se Pierre vrátil z fronty, stali se z nich víc než přátelé.

VINCENT + FRANÇOISE

- ⇒ Je vidět, že jsou přátelé a mají k sobě blízko.
- ⇒ Françoise ho zná, dokáže předvídat jeho chování.
- ⇒ Vincent se během hostiny přizná, že když Françoise poznal, toužil po ní.

JEAN-PAUL + SOPHIE

- ⇒ Jean-Paul je jejich přítel a lékař.
- ⇒ Znájí se i s jeho ženou Madeleine.
- ⇒ Sophie k němu chodí do ordinace.

VICTOR + SOPHIE

- ⇒ Jsou manželé, vypadá to, že mají hezký vztah.
- ⇒ Postupně se začne ukazovat, že Sophie je v mezních situacích mnohem statečnější než Victor.
- ⇒ Victor se dozví, že Sophie měla pletky s Pierrem.

- 9 Vzpomeň si, jaké důvody, argumenty či taktiky vymýšlely jednotlivé postavy, aby se zachránily?

- ⇒ Podpořil Andrého, když vnuknul doktorovi nápad, ať zkusí utéct. Kdyby mu to vyšlo, mohli by tak později utéct všichni.
- ⇒ Vymyslel, že založí požár, který způsobí zmatek a oni budou moct utéct.
- ⇒ Navrhnul, aby Sophie nebo Françoise svedly majora Kaubacha.
- ⇒ Později chtěl sám odejít na smrt kvůli svému nápadu. Toto jeho rozhodnutí však nebylo čistě hrdinské, ale i trochu pozeřské.

- Byla proti založení požáru, nechtěla si zničit byt.
- Postupem času byla čím dál víc statečná.
- Například řekla, že nebezpečné letáky přinesla domů ona, i když to byla Françoise. Šla do náruče Kaubachovi, když ji do toho ostatní navedli. Chtěla varovat Maxe, aby na hostinu nechodil.

- Léčil ženu plukovníka Ulrycha, volal mu, jestli by s majorem Kaubachem nepromluvil.
- Chtěl zkusit utéct.
- Volal svým pacientům, aby přišli na hostinu, čímž by se zvýšila jejich šance na přežití.
- Nabádal ostatní, že oběti musí vybrat mezi sebou, protože přece nemůžou zabít lékaře.

- Znal se s majorem Kaubachem, zkoušel mu vysvětlit situaci.
- Pomáhal při zakládání požáru.
- Vymyslel si, že je jeho žena těhotná, aby nemuseli jít oba na smrt.
- Nechal na Sophii, ať se rozhodne sama, zda zkusí svést majora Kaubacha, nechal ji v tom.

- Nebyla proti tomu, že zkusí založit požár a utéct. V ten moment nabídla pomoc Pierrovi.
- Na druhou stranu do bytu donesla v kabelce letáky, které tajně roznášela s Maxem a potřebovala se jich zbavit, aby je u ní Kaubach nenašel. Tím hodně ohrozila ostatní.
- Byla proti tomu, aby kdokoliv další do bytu přišel.
- Odmítla jít zkusit svést majora Kaubacha.

- Byl proti založení požáru, protože se bál, že ho tam nakonec nechají.
- Od začátku měl strach, že kvůli svému handicapu a kvůli tomu, že za 1. světové války bojoval na frontě, ho major Kaubach nesnáší a vybere si právě jeho.
- Byl proti tomu, aby kdokoliv další přišel do bytu a riskoval tak svůj život.
- Na druhou stranu všem řekl, že on už si vytrpěl dost, ve válce oslepl a zaslouží si žít.

- Od začátku vymýšlel taktiky, jak se z této situace dostat.
- Byl pro, aby se volalo jiným lidem, aby přišli na oslavu, pro založení požáru, pro doktorův útek, pro to, aby šla Sophie zkusit svést majora Kaubacha.
- Nechtěl varovat jejich přítele Maxe, aby na oslavu nechodil, i přesto, že byl Žid a hrozilo mu tak ještě větší nebezpečí.
- Chtěl podplatit majora Kaubacha.
- Peníze nabízel všem svým přátelům, když se obětují místo něj.

10 Kterou z postav jsi vnímal/a jako nejupřímnější a proč?

11 Kdo byl Max a jakou roli v celém příběhu hrál?

- ⇒ Další přítel, který byl pozván na oslavu Sophiiných narozenin.
- ⇒ Max byl Žid.
- ⇒ Vzal na sebe odpovědnost za smrt dvou německých vojáků, kvůli nimž major Kaubach požadoval dvě rukojmí z každého bytu. Ve skutečnosti je však nezabil, ale tímto činem zachránil své přátele, kteří se účastnili oslavy.

12 Jak bys stručně charakterizoval/a majora Kaubacha?

13 Všiml/a sis, jakou literaturu měl rád?

- ⇒ Antickou
- ⇒ Nacisté antickou literaturu obdivovali jako součást árijského dědictví. Vybírali z ní hlavně ty aspekty, které podpořili jejich ideologii.

14 Major Kaubach u Pélissierových udělal oproti ostatním obyvatelům domu nepatrnou „zdvořilostní“ výjimku, protože si u knihkupce Victora pravidelně nakupoval knihy. Nejen, že nechal oslavující dokončit večeři, ale navíc jim „umožnil“, aby si dva rukojmí ze svého středu vybrali sami.

- ⇒ Jak jsi celou tuto situaci vnímal/a? Byla to podle tebe pro oslavující opravdová výhoda nebo naopak ještě těžší situace? V pár větách se nad touto otázkou zamysli.

15 Jakou hru přiměl major Kaubach postavy hrát v závěru inscenace?

a) Chodí pešek okolo

b) Slepá bába

c) Cukr, káva, limonáda, čaj, rum, bum!

d) Kolo, kolo mlýnský

16 Která z postav byla v rámci hry přinucena vybrat dvě rukojmí z řad svých přátel?

a) André

b) Françoise

c) Pierre

d) Victor

17 Představ si, že by ses ocitl/a ve stejné situaci jako postavy z inscenace Hostina dravců. Dokážeš odhadnout, jak by ses asi v takovou chvíli zachoval/a ty?

18 Kdybys mohl/a jedné z postav něco vzkázat, které by to bylo a co bys jí chtěl/a říct?

Slovníček pojmů

☉ **„BÝT NA FRONTĚ“** = Být na frontě během 1. světové války znamenalo, že voják byl nasazen v první linii bojů, kde probíhaly přímé ozbrojené střety mezi nepřátelskými stranami. Fronta označovala hlavní bojovou linii mezi válčícími armádami, která mohla být buď stabilní (zákopová válka), nebo pohyblivá (v době ofenziv a ústupů). V 1. světové válce byla fronta často spojována s těžkými podmínkami, zejména na západní frontě (ve Francii a Belgii), kde se bojovalo v systému zákopů. Být na frontě tedy znamenalo, být v samém epicentru války, kde bylo přežití denně ohroženo.

☉ **„POSLOUCHÁM LONDÝN“** = Během 2. světové války znamenalo heslo „poslouchám Londýn“ tajné naslouchání zahraničnímu vysílání, zejména z BBC v Londýně, které poskytovalo necenzurované informace. V okupovaných zemích, včetně Protektorátu Čechy a Morava, bylo nacisty přísně zakázáno poslouchat zahraniční rozhlas, protože šířil pravdivé zprávy o průběhu války a situaci na frontách. Mnoho lidí, kteří riskovali poslechem těchto stanic, se tak vystavovalo nebezpečí zatčení, vězení nebo dokonce trestu smrti. I přes tato rizika se vysílání z Londýna stalo důležitým zdrojem naděje a pravdy.

☉ **„POSLOUCHÁM BERLÍN“** = Výraz „poslouchám Berlín“ za 2. světové války označoval poslech rozhlasového vysílání z Německa, konkrétně propagandistických programů určených pro nepřátelské státy. Obecně platí, že nacisté takto šířili nepravdivé a zkreslené informace, aby posílili svou kontrolu nad obyvatelstvem. Poslech rádia byl v této době klíčovým prostředkem informací.

☉ **„WEHRMACHT“** = Wehrmacht byly vysoce moderní ozbrojené síly nacistického Německa. Během 2. světové války Wehrmacht sehrál klíčovou roli v německých válečných taženích, ale také byl zapleten do válečných zločinů, včetně vražd civilistů, válečných zajatců a spolupráce s SS při holocaustu. Po porážce Německa v roce 1945 byl Wehrmacht rozpuštěn a nahrazen novými ozbrojenými silami ve Spolkové republice Německo (Bundeswehr) a Německé demokratické republice (Nationale Volksarmee).

☉ **„AUSWEISS“** = Během 2. světové války mít ausweis (německy „průkaz“ nebo „oprávnění“) znamenalo vlastnit dokument, který potvrzoval totožnost osoby a často i důvod její přítomnosti nebo činnosti na daném území. Mohl být vystaven německými okupačními úřady, policií nebo jinými správními orgány a měl různé funkce v závislosti na jeho typu. Fungoval jako cestovní povolení (některé typy ausweissů umožňovaly lidem překračovat hranice, pohybovat se v určitých zónách nebo oblastech pod německou okupací), pracovní průkaz (dokazoval, že jeho držitel pracuje pro německou správu, armádu, průmysl nebo na jiných místech podporujících válečné úsilí a lidé s tímto typem ausweissu mohli mít jistou míru ochrany před zatčením nebo deportací) nebo jako osobní ochrana (v některých případech mohl ausweis poskytovat dočasnou ochranu, například proti zatčení gestapem nebo deportací do koncentračního tábora). Ausweis měl tedy zásadní význam v každodenním životě obyvatel okupovaných území a často rozhodoval o životě a smrti.

☉ **„VICHISTICKÁ FRANCIE“** = Po porážce Francie Německem v roce 1940 byla země rozdělena. Severní část Francie byla Německem okupována, zatímco na jihu existovala tzv. Vichistická Francie, formálně nezávislá část, v reálu však pod silným vlivem nacistického Německa. Název získala podle lázeňského města Vichy, kam se uchýlila z Paříže uprchlá, s Německem kolaborující, vláda pod vedením maršála Pétaina. Koncem roku 1942 (v reakci na spojenecké vylodění v severní Africe) okupoval Wehrmacht také tuto dosud neobsazenou část. Konec vichistického režimu je datován na 25. srpna 1944, kdy byla osvobozena Paříž.